Föreningsstöd

Granskningsrapport

Järfälla kommun

KPMG AB

2018-05-08

Antal sidor 17

© 2018 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Järfälla kommun
Föreningsstöd

2018-05-08

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning 2

2 Bakgrund 3

3 Syfte och granskningsfråga 3

4 Avgränsning 3

5 Metod 3

6 Ansvarig nämnd 4

7 Projektorganisation 4

8 Granskningsresultat 4
8.1 Organisation 4
8.2 Styrande- och stödjande dokument 5
8.3 Föreningsstöd Järfälla kommun 7
8.4 Prioriteringar mellan idrotter, elit/motion, kvinnligt/manligt 11
8.5 Efter vilka principer fastställs nivåerna på stöden? 12
8.6 Järfälla kommuns föreningsstöd jämfört med andra kommuner 12
8.7 Mål kopplat till föreningsstöd 13

9 Svar på revisionsfrågan och rekommendationer 15

© 2018 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification KPMG Public

1 Sammanfattning

Vi konstaterar att Kultur- demokrati- och fritidsnämnden år 2015 fastslagit bidragsregler för kommunalt föreningsstöd.

Vidare konstaterar vi att föreningsstödet till Idrott och fritid år 2017 uppgick till 14,2 mkr. Till kulturverksamhet fördelades 1,36 mkr och till socialnämndens område 2,46 mkr samt till demokratiutveckling 0,1 mkr. Vidare noterar vi att utav idrott och fritids stödet gick 29 % till fotbollen.

Av stipulerade bidragsregler konstaterar vi att det inte finns någon uppdelning mellan elit och motionär. Bidragsreglerna fastslår däremot att verksamhet för flickor ska prioriteras vad gäller ”Lokalbidrag – driftbidrag till egna lokaler” samt vid investeringar. Vad gäller investeringar så har det skett en stor satsning med att renovera en ridanläggning, bygga ett nytt stall samt att gymnastikföreningen har fått ett stöd, genom ett borgensåtagande, för att köpa en tennishall som byggts om till gymnastikhall. Av Kultur och demokratinämnden utges ett bidrag på 50 procent av ränta och amorteringar för det lån som Järfällagymnasterna har.

Vidare kan vi konstatera att det i bidragsreglerna finns en prioriteringsordning för hur bokningar av lokaler/anläggningar ska hanteras. Som andra prioritet i listan stipulerar bidragsreglerna att flickor prioriteras. För att kontrollera hur de förhåller sig mellan kvinnligt och manligt på anläggningarna har förvaltningen, vid ett flertal tillfällen, gjort egna undersökningar dvs. undersökt om tjejer missgynnas. Resultaten vid samtliga undersökningar visade att det inte skedde någon diskriminering.

Fördelningen mellan kvinnligt/manligt av idrotts- och fritidsbidrag uppgår enligt uppgift till ca 40 % för kvinnorna och 60 % för männen.

Vi konstaterar att det styrande dokumentet *Kommunalt föreningsstöd - Bidragsregler*, vilket antagits av Kultur- demokrati- och fritidsnämnden fastslår aktivitetsbidragets storlek, ledarutbildningens storlek samt hur mycket en förening kan få i eventuellt driftsbidrag. Däremot kan vi konstatera att bidragsreglerna inte stipulerar vem som får fatta beslut om bland annat uppdragsstöd samt projektstöd. Inom idrott och fritidsverksamheten är det fritidschefen som fattar beslut och inom kulturverksamheten är det kulturchefen, efter genomgång i ledningsgruppen som fattar beslut om bidraget storlek. Vår rekommendation är att det i bidragsreglerna tydliggörs vem som har befogenhet att fatta beslut om bidrag.

Vi kan konstatera att vid jämförelse med fyra kommuner (Kungälv, Sigtuna, Trelleborg samt Tyresö) ur samma kommungrupp som Järfälla tillhör utdelar Järfälla kommun störst föreningsbidrag/invånare, 116 kr/invånare.

Kultur- demokrati- och fritidsnämnden har brutit ner kommunfullmäktiges inriktningsmål till nämndspecifika mål. Nämnden/förvaltningen har tagit fram aktiviteter som ska bidra till att uppfylla målen. Dessa aktiviteter pekar mot förvaltningens arbete med föreningsstöd. Dock är vår bedömning att bidragsreglerna kan förtydligas genom att tydligare kopplas till målen.

© 2018 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Med anledning av ovanstående rekommenderar vi Kultur- demokrati och fritidsnämnden att:

- se över/tydliggöra bidragsreglerna så de är kopplade mot beslutade mål
- tydliggöra vem som har befogenhet att fatta beslut om bidrag och projektmedel i fastslagna bidragsregler.

2 Bakgrund

Järfälla kommun har ett omfattande föreningsliv inom idrott, kultur och andra områden. Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden har av fullmäktige getts ett antal mål inom ramen för de fyra kommungemensamma målen Framtida tillväxt, Kvalitativ välfärd, Miljö och klimat samt Demokrati, öppenhet och trygghet. Nämnden ansvarar bland annat för tilldelning av olika former av föreningsstöd.

Kommunen tillhandahåller även olika anläggningar för utövande av idrott m m.
Revisorerna har i sin risk- och väsentlighetsanalys för 2018 bedömt att en genomlysning bör ske av området föreningsstöd.

3 Syfte och granskningsfråga

Syftet med granskningen har varit att belysa kommunens föreningsstöd.
Inom ramen för det övergripande syftet har följande frågor avsetts att besvaras:

- Vilka olika typer av föreningsstöd finns?
- Hur stora är de totala årliga föreningsstöden?
- Hur görs prioriteringar mellan t ex olika idrotter, elit/motion, kvinnligt/manligt?
- Efter vilka principer fastställs nivåerna på stöden?
- Vilka andra former av stöd finns för föreningsverksamhet, t ex tillhandahållande av lokaler och anläggningar?
- Vilka lokaler och anläggningar ägs eller finansieras av kommunen och vika idrotter respektive andra verksamheter bedrivs där?
- Efter vilka principer fastställs hyror i lokaler och anläggningar som ägs eller finansieras av kommunen?
- Vilka styrelser/nämnder ansvarar för de olika stöden inkl lokaler och anläggningar?
- Hur ser Järfälla kommuns föreningsstöd ut jämfört med andra kommuner?
- Finns en tydlig koppling mellan de kommungemensamma målen, enskilda nämnders mål och omfattning och inriktning på de stöd som ges?

4 Avgränsning

Granskningen har avsett förhållandena under våren 2018.

5 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Intervjuer med tjänstemän.

© 2018 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

- Insamling av styrdokument och andra relevanta handlingar.
- Insamling av ekonomisk information.
- Analyser.
- Skriftlig och muntlig avrapportering.

6 Ansvarig nämnd

Nämnder som berörs av granskningen är kultur-, fritids- och demokratinämnden samt kommunstyrelsen, eventuellt fler nämnder.

7 Projektorganisation

Granskningen har genomförts av Camilla Strömbäck kommunal yrkesrevisor under ledning av Bo Ädel, auktoriserad revisor och certifierad kommunal yrkesrevisor.

8 Granskningsresultat

8.1 Organisation

Största delen av föreningsbidrag i Järfälla kommun hanteras av kultur-, demokrati- och fritidsnämnden. Nämnden ansvarar för kulturskoleverksamhet, kultur- och biblioteksverksamhet, idrotts- och friluftsverksamhet, föreningsstöd, fritidsgårdsverksamhet, beviljande av lotteritillstånd samt samordning av arbetet med att utveckla den kommunala demokratin.[1]

Även socialnämnden ger föreningsbidrag till organisationer inom områdena äldre, funktionshinder och individ- och familjeomsorg.

8.1.1 Idrott och fritidsverksamhet

Järfälla kommun erbjuder föreningar, skolelever och allmänhet ändamålsenliga motions- och idrottsanläggningar för träning, tävling, undervisning och motion.[2]

Järfälla kommun åtar sig att:

- Kommunens idrotts- och friluftsanläggningar, motionsspår och badplatser ska skötas och underhållas så att de aktiviteter och idrotter de är avsedda för går att genomföra på ett bra sätt.
- Kommunen erbjuder ungdomsföreningar att söka föreningsbidrag enligt fastställda bidragsbestämmelser.

Kommunens invånare ska ha tillgång till:

- En simhall i Jakobsberg.
- En friluftsanläggning, Ängsjö friluftsgård, med badplatser.
- Åtta elbelysta motionsspår: Vålbergaspåret i Barkarby, Sandvikspåret i Viksjö, Granskogs motionsspår på Järvafältet i Jakobsberg, Veddestaspåret, Kallhällsspåret med två spår och Ängsjö med två spår.
- Tre badplatser: Görvälnbadet, Kallhällsbadet och Bonäsbadet.

[1,2] https://www.jarfalla.se/kommun-och-politik/namnder/kultur--demokrati--och-fritidsnamnden.html

© 2018 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

- En uppvärmd konstgräsplan, Järfällavallen 1.
- Sju konstgräsplaner (ej uppvärmda): Bolindervallen, Järfällavallen 2, Strömvallen Veddestavallen och Viksjövallen (två planer).
- Tre naturgräsplaner: Bolindervallen, Veddestavallen och Viksjövallen. 20 grusplaner (avsedda för 5-manna, 7-manna och 11-manna-fotboll).
- Fem sporthallar: Björkeby, Jakobsberg, Kallhäll, Viksjö och Herresta samt ett antal idrotts- och gymnastiksalar.
- Två ishallar, Järfälla ishall (i Jakobsberg) och Kallhälls ishall.
- En skidanläggning vid Bruket för alla former av utförsåkning.
- Skidspår på Viksjö golfbana och på Järvafältet vid gynnsam väderlek.
- Information om sportlovs- och sommarlovsaktiviteter för barn och unga.
- Vid säkra isförhållanden en plogad bana för långfärdsskridsko, Vikingaslingan.
- Sommarverksamhet i form av parklekar och dagläger/dagkollo.

8.1.2 Kulturverksamhet

Järfälla kommun erbjuder och stödjer kulturell och konstnärlig verksamhet av god kvalitet, till olika målgrupper med ett särskilt fokus på barn och unga.

Järfällas kulturföreningsliv stöds via verksamhetsbidrag och projektbidrag. Särskilt bidrag utgår för arrangemang vid Görväln. Samlingslokalen Hyllan, belägen i Jakobsbergs bibliotek, tillhandahålls tisdag- och torsdag kvällar under vår och höst för programverksamhet som anordnas av föreningar i Järfälla riktade mot allmänheten. Järfälla Kulturscen, belägen i gymnasieskolans aula, är en lokal som föreningar i Järfälla kan hyra.[3]

8.2 Styrande- och stödjande dokument

8.2.1 Kommunalt föreningsstöd – Bidragsregler[4]

Kommunens bidragsgivning syftar primärt till att stödja Järfällaföreningarnas organiserade barn- och ungdomsverksamhet eller deras publika aktiviteter riktade till barn och unga.

Bidragsgivningen bygger i huvudsak på medlemsaktiviteter, eller insatser riktade till barn och unga i åldrarna 4-20 år.

De föreningar som är bidragsberättigade är; förening som tillhör statsbidragsberättigad riksorganisation samt de som har minst 15 medlemmar i åldern 4-20 år och har huvuddelen av medlemmarna bosatta i Järfälla.

8.2.1.1 Idrott och fritidsföreningar

De bidrag som finns att söka är; Kommunalt aktivitetsbidrag, ledarutbildningsbidrag, lokalbidrag – driftbidrag till egna lokaler samt uppdragsstöd.

[3] https://www.jarfalla.se/kommun-och-politik/namnder/kultur--demokrati--och-fritidsnamnden.html
[4] Kdn 2015-12-02 § 78, Kdn 2015/158

© 2018 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

- Kommunalt aktivitetsbidrag. Bidraget syftar till att stimulera till fritidsaktiviteter för barn och ungdom i åldrarna 4-20 år. Föreningar som uppfyller de allmänna förutsättningarna kan söka aktivitetsbidrag. Aktivitetsbidraget är 70 kronor per sammankomst[5].
- Ledarutbildningsbidrag. För att kunna få ledarutbildningsbidrag ska föreningen ha verksamhet för åldern 4-20 år och vara registrerad i Järfälla kommuns föreningsregister. Bidraget riktar sig till aktiva ledare i föreningen.
- Lokalbidrag - driftbidrag till egna lokaler. Om förening med barn- och ungdomsverksamhet hyr eller äger lokal ska denna godkännas av kommunen. Om lokaler godkänns ger kommunen bidrag med 25 % av hyra och uppvärmningskostnader. Verksamhet för flickor prioriteras.
- Uppdragsstöd. Uppdragsstödet syftar till att stimulera till annan verksamhet för åldrarna 4-20 år som bedöms angelägen av kommunen samt stimulera annan verksamhet som är angelägen för kommunens invånare, exempelvis generationsövergripande verksamhet.
- Projektstöd. Stödet kan utgå för att utveckla och förnya verksamheten inom föreningen. Verksamheten i det projekt som avses genomföras ska skilja sig från föreningens ordinarie ”dagliga” verksamhet.

Vidare stipulerar bidragsreglerna att barn och ungdom ges förtur till attraktiva tider. Vid bokningar av gymnastik/fritidsanläggningar finns det en prioriteringsordning;

1. Verksamhet med rätt till aktivitetsstöd samt annan verksamhet som bedrivs av Järfälla kommun för barn och ungdomar upp till 20 år.

2. Inom den gruppen prioriteras flickaktiviteter till dess balans uppnås.[6] Det görs fördelningen av tiderna till respektive föreningar och därefter görs uppföljning av till vilka grupper inom föreningen de fördelar tiderna till.

3. Övriga bidragsberättigade föreningar.

4. Övriga föreningar.

5. Privata bokningar. Bidragsreglerna fastslår även taxor för de olika anläggningarna.

8.2.1.2 Kulturföreningar

I bidragsreglerna *Kommunalt föreningsstöd* stipuleras att kommunalt föreningsbidrag – kulturverksamhet beviljas för ett år i taget och utgör en klumpsumma för genomförande av en verksamhet/produktion. Verksamheten/produktionen kan vara kontinuerlig under året eller utgöras av ett större utåtriktat årligt arrangemang.

Bidragets storlek avgörs av projektets betydelse för Järfällas kulturliv. En bedömning görs i hur stor utsträckning projektet medverkar till ökad måluppfyllelse, i enlighet med av kultur-, demokrati- och fritidsnämnden beslutade mål och övergripande verksamhetsriktlinjer. Bidrag beviljas först och främst om föreningens projekt avser barn- och ungdomsverksamhet eller verksamhet som gynnar barn och ungdom.

[5] Per gång ej per individ.
[6] Enligt verksamhetsföreträdare gör Järfälla kommun fördelningen av tiderna till respektive föreningar och följer därefter upp detta, dvs. till vilka grupper inom föreningen de fördelar tiderna gått till.

© 2018 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

I samband med Järfällas kulturmånad, i oktober varje år, kan föreningar söka ekonomiskt stöd för programverksamhet som sker under månaden.

Bidrag kan sökas för utåtriktad programverksamhet/projekt vid Görväln, som är både av kultur- och fritidskaraktär till exempel skördefest, segling och fiske i Görvälnområdet.

8.2.1.3 Handikappföreningar

För handikappföreningar finns särskilda grundbidrag samt aktivitetsbidrag att söka.

Bidragsbeloppet som utgår till handikappföreningarna beräknas på antalet medlemmar, 4 år och uppåt, per den sista december föregående år. Bidragsreglerna fastställer fast belopp baserat på antalet medlemmar.

8.2.1.4 En snabb slant

Unga mellan 13 och 20 år kan söka ett ekonomiskt bidrag för att förverkliga idéer och projekt. Det kan vara ett evenemang av något slag eller ett kortare projekt inom områdena idrott, kultur, fritid eller demokrati – förutsatt att det är något som är bra för andra Järfällabor. Precis som namnet antyder ska den som söker snabbt få ett besked.

8.3 Föreningsstöd Järfälla kommun

Kultur- demokrati och fritidsnämnden ansvarar för föreningsbidrag till idrotts- och fritidsverksamhet samt kulturverksamhet. Socialnämnden ger föreningsbidrag till organisationer inom områdena äldre, funktionshinder och individ- och familjeomsorg.

8.3.1 Idrott och fritid

För Idrott och fritid fördelades bidragen enligt följande år 2017:

Bidragstyp	Belopp, tkr
Aktivitetsstöd	3 098
Ledarutbildningsbidrag	29
Driftbidrag[7]	3 093
Projektstöd[8]	271
Övrigt bidrag[9]	1 705
Uppdragsstöd[10]	3 226
Lokalbidrag[11]	580
Snabb slant	19
MUCF[12]	1 324

[7] Driftbidrag och Lokalbidrag är samma sak, ska inför 2018 slås samman till en redovisningsenhet/bidragstyp.
[8] Ex. Källhälls 4H gård, Kvinnlig egen makt genom utbildning, Schack i skolan.
[9] Ex. Brukaravtal med föreningar. Föreningar städar, låser o dyl. idrottsplatser/hallar.
[10] Ex. Organiserad parklek, Dagläger, Djurläger.
[11] Driftbidrag och Lokalbidrag är samma sak, ska inför 2018 slås samman till en redovisningsenhet.
[12] Statliga medel som använts till ex. Lovverksamhet.

© 2018 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Funktionsnedsättning[13]	130
Extra bidrag KF-beslut[14]	733
Total	**14 208**

I tabellen nedan återfinns fördelningen av aktivitetsstödet 2017. Utöver nedan uppräknade idrotter finns även ”övrig idrott” ex. löpskytte, badminton samt fäktning.

	Fördelning, %		Fördelning, %
Fotbollen	29	Hästsport	2
Gymnastik	9	Ishockey	3
Innebandy	10	Kampsport	3
Simning	9	Golf	2
Basket	7	Orientering	2
Tennis	3	Scouter	2

IFK Viksjö är den förening som hade flest aktiviteter, följt av Järfälla simsällskap och Järfällagymnasterna. Därefter kommer Bele Barkarby Fotboll, Järfälla Basket, FC Järfälla och Kallhälls FF. Järfällagymnasterna och Järfälla ryttarförening engagerar en majoritet av flickor. Även fotboll och simning är sporter där ett stort antal flickor deltar.

Nedan diagram beskriver antal deltagare i de olika åldersgrupperna i aktiviteter som gett aktivitetsstöd våren 2017.[15]

[13] Förvaltningen arbetar med funktionsnedsatta personer främst genom egen kommunal verksamhet.
[14] Engångsföreteelse för 2017. KF delade ut extra stöd till de som redan fått bidrag 2017.
[15] Statistik från ApN, Järfälla kommuns digitala system för närvaro- och bidragshantering för föreningar.

© 2018 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

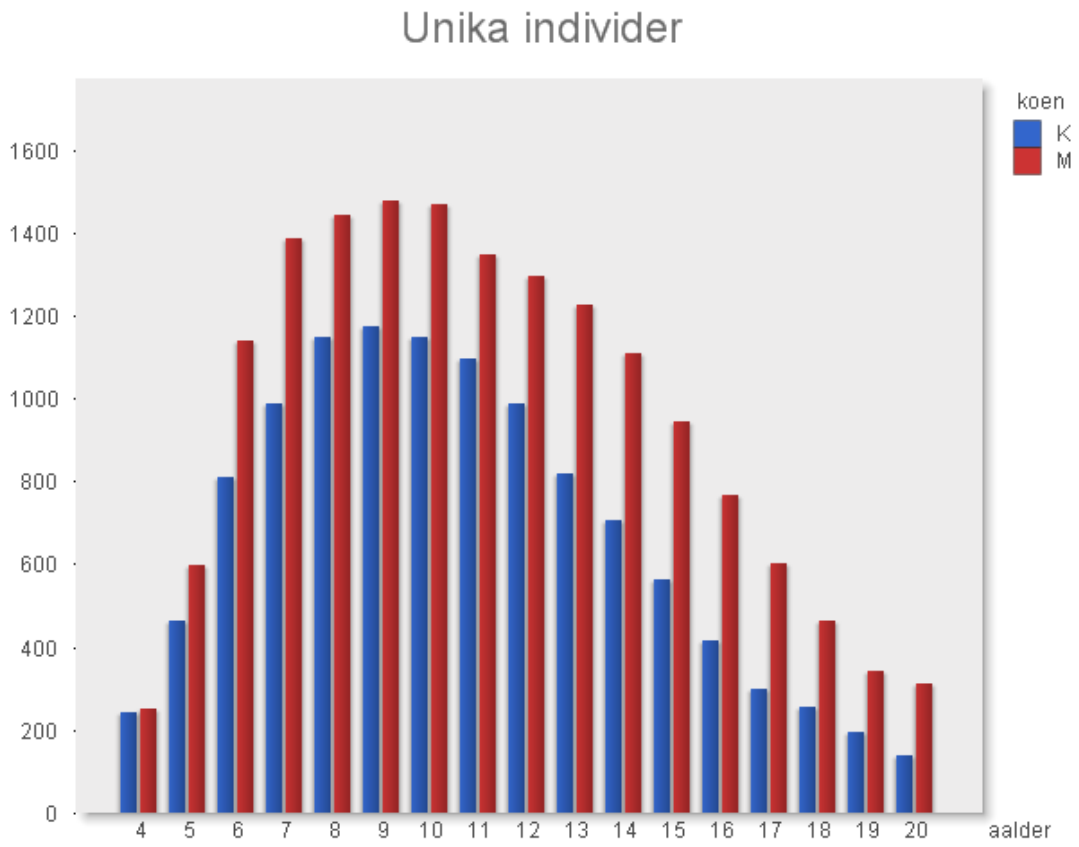

8.3.1.1 *Kommunens lokaler*

Kommunen äger sporthallar, gymnastiksalar, idrottsplatser, ishallar, skidbacke samt motionscentral. I dessa anläggningar bedriver idrottsföreningar ex fotboll, innebandy, ishockey, gymnastik, kampsport samt kulturskola med dans och nycirkus. Nedan följer en förteckning av kommunen ägda anläggningar och lokaler.

	Anläggning/lokal
Större gymnastiksalar	Engelska skolan, Fjällenskolan; Tallbohovsskolan
Sporthallar	Herresta sporthall, Jakobsbergs sporthall, Björkeby sporthall, Kalhälls sporthall, Viksjö Sporthall A+B
Ishallar	Järfälla ishall, Kalhälls ishall
Idrottsplatser	Bolindervallens IP, Järfällavallens IP, Strömvallens IP, Tallbohovs IP, Veddestavallens IP, Viksjövallens IP
Skidbacke	Brukets skidbacke
Bollplaner	Kolarängskolan, Engelska skolan,, Skälbyskolan, Fasteboskolan, Fjällenskolan, Lundskolan, Sandviksskolan
Bordtennishall	Jakobsbergs gymnasium
Bad	Ängsjö, Görväln, Kalhällbadet, Bonäsbadet
Motionspår	Ängsjö, Kalhälls, Granskog, Sandvik, Vålberga, Veddesta

© 2018 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

8.3.1.2 Simhall

Ett privat företag, Tagebad, har byggt en ny simhall, vilken öppnats för allmänheten 2018-03-29. Järfälla kommun har ett avtal med Tagebad som reglerar vilken ersättning kommunen betalar för att skolor och föreningar ska ha tillgång till tider och simundervisning i simhallen till subventionerade priser. Tagebad har i sin tur ett avtal med företaget Medley som driver verksamheten i hallen. Allmänheten kommer att betala det pris Medley sätter för att nyttja simhallen.

8.3.2 Kultur

Fördelning av bidrag inom Kulturområdet år 2017:

Bidragstyp	Belopp, tkr
Kulturverksamhet[16]	659
Kulturprojekt[17]	52
Drift (lokaler)[18]	120
Görvälns årstider[19]	221
Kulturmånaden[20]	25
Snabb slant[21]	18
Extra bidrag KF-beslut[22]	267
Total	**1 362**

8.3.2.1 Kommunens lokaler

Från och med år 2018 har kultur-, demokrati- och fritidsnämnden tagit över huvudmannaskapet för en scen/aula. Denna lokal uthyrs frekvent till föreningslivet till bland annat musikföreningar. Mötesplatsen Hyllan i Jakobsbergs bibliotek är en lokal som upplåtes för publika evenemang till föreningar två kvällen i veckan höst och vår. Under 2018 öppnas ett nytt kultur- och aktivitetshus som kommer att innehålla olika kulturlokaler, exempelvis dans och studios, som föreningar i Järfälla har möjlighet att verka i enligt fastställda taxor.

8.3.3 Äldre, funktionshindrade samt familjeomsorg

Socialnämnden ger föreningsbidrag till organisationer inom områdena äldre, funktionshinder och individ- och familjeomsorg.

År 2017 fick föreningar inom individ- och familjeomsorgen ex. kvinnojour, brottsofferjour m.m. 1 360 128 kronor. Pensionärsorganisationerna fick dela på 400 000 kronor samt

[16] Driftsbidrag till kulturföreningar, musikföreningar, teaterföreningar ex. Järfälla hembygdsförening, Järfälla konstforum, Viksjö dansgille.
[17] Arrangör för något konst inslag. Ex Scoutförening som på Valborgsfirande i programmet har arrangemang med kulturinslag.
[18] Driftbidrag till Teater och Dokumentation samt till Järfälla konstforum.
[19] Särskilt bidrag söks för aktiviteter i området Görväln, bidrag kan även sökas av icke kulturföreningar.
[20] Ex. på aktivitet författarträffar.
[21] Fördelades 2017 på tre projekt.
[22] Engångsföreteelse för 2017. KF delade ut extra stöd till de som redan fått bidrag 2017.

© 2018 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

att övriga föreningar inom äldre- och funktionshinderområdena tillsammans erhöll drygt 700 000 kronor.

8.3.4 Demokrati

Från och med år 2015 avsätts 100 000 kronor per år som ”öronmärks” till studieförbund som avser att bedriva demokratiutvecklingsprojekt i Järfälla. Satsningen utgår från det kommungemensamma målet ”demokrati, öppenhet och trygghet”. Sedan år 2017 sker prioritering av medel till projekt utifrån hur projektet bedöms medverka till ökad måluppfyllelse i enlighet med demokratiplan för Järfälla kommun – för en hållbar demokrati för alla och dess strategiska inriktningar aktivt medborgarskap och jämlikt inflytande.[23]

8.3.5 Övrigt stöd

Utöver ovanstående föreningsbidrag finns det även avsatta medel, kultur- och aktivitetsstöd, för det geografiska område Söderhöjden. Dessa medel är en särskild satsning i området Söderhöjden som från 2018 handläggs av kulturenheten.

Staten tillskjuter medel ex. för lovaktiviteter. Kultur- demokrati- och fritidsförvaltningen hanterar ansökningarna från föreningarna samt rekvirerar medlen från Socialstyrelsen. Teaterföreningar är ett exempel på vem som fått del av de statliga medlen. Av Kultur och demokratinämnden utges ett bidrag på 50 procent av ränta och amorteringar för det lån som Järfällagymnasterna har.

Det finns möjlighet för en förening, privatperson (minst 18 år) eller företag att boka en sporthall, gymnastiksal, fotbollsplan, konferensrum, ishall, el dyl. Enligt kommunens hemsida är avgiften för privatpersoner, företag m fl från 250 kr/timme och uppåt beroende på lokal.

8.4 Prioriteringar mellan idrotter, elit/motion, kvinnligt/manligt

De prioriteringar som sker mellan olika idrotter, elit/motion eller kvinnligt/manligt ska ha sin utgångspunkt i bidragsreglerna.

Villkoren för aktivitetsbidrag, ledarutbildningsbidrag och uppdragsstöd stipuleras i *Kommunalt föreningsstöd - Bidragsregler*[24]. I dessa bidragsformer finns ingen uppdelning mellan elit och motionär eller mellan kvinnligt och manligt. Däremot är det fastslaget att verksamhet för flickor ska prioriteras vad gäller ”Lokalbidrag – driftbidrag till egna lokaler”.

Vidare framgår av bidragsreglerna för projektstöd att stödet kan ex. användas till ”tjejmetodik” – lära sig förstå flickors behov och anpassa aktiviteterna efter flickorna och inte flickorna efter aktiviteterna. Av de utbetalade medlen för 2017 gick 25 % specifikt till flickor/kvinnor. Utöver dessa tar flickorna även del av ex. Schack i skola då denna aktivitet är riktad till både flickor och pojkar.

Enligt bidragsreglerna finns en prioriteringsordning för hur bokningar av lokaler/anläggningar ska hanteras. Som andra prioritet i listan stipulerar bidragsreglerna att flickor prioriteras. För att kontrollera hur de faktiska förhållandena är ute på anläggningarna har förvaltningen, vid ett flertal tillfällen, gjort egna undersökningar dvs. undersökt om tjejer

[23] Kdn 2016/106
[24] Kdn 2015-12-02 § 78, Kdn 2015/158

© 2018 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

missgynnas. Resultaten vid samtliga undersökningar var att det inte skedde någon diskriminering.

Flickor ska enligt bidragsreglerna prioriteras vad gäller investeringar/borgensåtagande. En stor satsning pågår med att renovera en ridanläggning och bygga stall. Gymnastikföreningen har fått ett stöd, genom ett borgensåtagande, för att köpa en tennishall som byggts om till gymnastikhall.

Vid undersökningar som förvaltningen genomfört vid flertalet tillfällen har fördelningen av bidragen, totalt för verksamheterna, mellan kvinnligt/manligt uppgått till ca 40 % för kvinnorna och 60 % för männen.

8.5 Efter vilka principer fastställs nivåerna på stöden?

Bidragsnivåerna fastslogs senast 2015-12-02 av kultur-, demokrati- och fritidsnämnden. Enligt *Kommunalt föreningsstöd – Bidragsregler* uppgår aktivitetsbidraget till 70 kronor/sammankomst. Minimiantalet per sammankomst måste vara fem för att aktivitetsbidrag ska utgå.

För Ledarutbildningsbidrag utgår, enligt stipulerade bidragsregler, max 5 000 kr per år/100 bidragsberättigade medlemmar. Ex om en förening har 300 bidragsberättigade medlemmar erhålls 15 000 kronor.

Om förening med barn- och ungdomsverksamhet hyr eller äger lokal ska denna godkännas av kommunen. Om en lokal godkänns som bidragsberättigad ger kommunen bidrag med 25 % av hyra och uppvärmningskostnader.

Fritidschefen beslutar om eventuellt stöd för uppdragsstöd och projektstöd.

Bedömning av verksamhetsstöd inom kulturområdet görs bland annat utifrån vilken verksamhet som bedrivs, hur många man når, föreningens storlek. Kulturchefen tar det slutgiltiga formella beslutet hur fördelning ska ske efter genomgång i hens ledningsgrupp. I ledningsgruppen ingår verksamhetsledare och kommunikatör. Kulturchefen beslutar även om projektmedel enligt samma process.

Kommunens hyror, i de egna lokalerna/anläggningarna beslutas av kommunfullmäktige. Eventuella förändringar av hyror o dyl. sker årligen i samband med fastställande av Mål och budget. Taxorna för bibliotek och idrott och fritid ska enligt Mål och budget 2018-2020[25] vara oförändrade.

8.6 Järfälla kommuns föreningsstöd jämfört med andra kommuner

Nedan har vi jämfört Järfälla kommuns föreningsbidrag till idrottsföreningarna med Kungälv, Sigtuna, Trelleborg och Tyresö de senaste fem åren. [26] Kommunerna ingår alla i kommungruppen Storstäder och storstadsnära kommuner/Pendlingskommun nära storstad.

		2013	2014	2015	2016	2017
Kommunalt kontant bidrag till idrottsföreningar, kr/inv	**Järfälla**	**65**	**57**	**122**	**119**	**116**

[25] KF 2017-11-20, § 171, Dnr 2017/260
[26] www.kolada.se

© 2018 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

	Kungälv	107	106	105	-	102
	Sigtuna	32	41	40	39	43
	Trelleborg	-	68	107	60	67
	Tyresö	131	121	115	-	114

Uppskattade belopp för kommunens totala föreningsbidrag till idrottsföreningarna. Till föreningsbidrag räknas inte lokalsubventioner, stöd till drift av idrottsföreningar och investeringar i nya idrottsanläggningar, kr dividerat med antal invånare 31/12. Källa: Riksidrottsförbundet och SCB.

Av de jämförda kommunerna ger Järfälla kommun störst föreningsbidrag/invånare (116 kr/inv) tätt följd av Tyresö (114 kr/inv). Minst bidrag, av de valda kommunerna i kommungruppen, år 2017 gav Sigtuna (43 kr/inv).

Den förhållandevis stora ökningen mellan år 2013-2014 och år 2015 menar man från verksamhetsföreträdares håll inte stämmer. En förklaring kunde vara att det fanns bidrag som låg på kansliet dvs. inte utbetalades av Idrott o fritidsnämnden vilka är inräknat först från 2015. Dock menar man från verksamhetens sida att det är rimligt att bidraget år 2014 skulle legat på ca 120 kr/invånare.

Vi har även tittat närmare på två kommuners bidragsregler, Tyresö samt Sigtuna som ingår i samma kommungruppsindelning som Järfälla kommun. Vid jämförelse mellan Järfälla kommuns bidragsregler för kommunalt föreningsstöd och Sigtuna samt Tyresö finns det inga större olikheter. Järfälla kommun har mer detaljerade/specificerade bidragsregler vid jämförelse med Tyresö. Sigtuna kommuns bidragsregler hade en mer preciserad beräkningsmodell för verksamhetsbidrag som tar hänsyn till både antalet medlemmar samt antal sammankomster.

8.7 Mål kopplat till föreningsstöd

Kommunen har fyra inriktningsmål, med rubrikerna ”Framtida tillväxt”, ”Kvalitativ välfärd”, ”Miljö- och klimat” och ”Demokrati, öppenhet och trygghet”.

För att anknyta till inriktningsmålet som kommunfullmäktige antagit gällande ”Framtida tillväxt” bidrar förvaltningen bland annat genom att de:

- underhåller och utökar antalet frilufts-, fritids- och idrottsanläggningar så att alla som flyttar till Järfälla får en bra fritid.
- har bra fritidsledare både på fritidsgårdar och ute bland ungdomar så att det finns ”vuxna som har tid” med dem.
- fortsätter satsningen på att utveckla en bra fritid för personer med funktionsnedsättning.
- etablerar ett kultur- och aktivitetshus.
- bidrar till kulturmånaden.

Till inriktningsmålet, ”Kvalitativ välfärd”, bidrar förvaltningen genom att:

- besökarna på fritidsgårdarna ska vara mycket nöjda med den öppna verksamheten.
- utveckla verksamheten med utökad delaktighet av ungdomar i verksamheten.
- föreningarna ska vara nöjda med kommunens anläggningar samt att anläggningarna är funktionella och välskötta.
- tillsammans med föreningarna ta fram en långsiktig plan för Idrotts och aktivitetsplatser.
- besökarna till scenkonst och konsthallen ska vara nöjda.

© 2018 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Till inriktningsmålet ”Miljö och klimat” bidrar förvaltningen med att:

- arbeta för att påverka föreningar och ungdomar att ta aktiv del i miljöarbetet.
- sträva efter att minska miljöpåverkan.

När det gäller inriktningsmålet, ”Demokrati, öppenhet och trygghet”, bidrar förvaltningen genom att:

- arbeta för att besökare på fritidsgårdarna ska ha ett ännu större inflytande över fritidsgårdsverksamheten.
- föreningarna får var med påverka hur anläggningarna utvecklas och andra stöd till föreningslivet.
- deltagarna/besökarna i kultur- och aktivitetshuset ska vara nöjda.

Kommentarer

Vi konstaterar att kultur-, demokrati- och fritidsnämnden år 2015 fastslog bidragsregler för kommunalt föreningsstöd.

Vidare konstaterar vi att föreningsstödet till Idrott och fritid år 2017 uppgick till 14,2 mkr. Till kulturverksamhet fördelades 1,36 mkr och till socialnämndens område 2,46 mkr samt till demokratiutveckling 0,1 mkr. Vidare noterar vi att utav idrotts- och fritidsstödet gick ca 29 % till fotbollen.

Av stipulerade bidragsregler konstaterar vi att det inte finns någon uppdelning mellan elit och motionär. Bidragsreglerna fastslår däremot att verksamhet för flickor ska prioriteras vad gäller ”Lokalbidrag – driftbidrag till egna lokaler” samt vid investeringar. Vad gäller investeringar har det skett en stor satsning med att renovera en ridanläggning och bygga stall samt att gymnastikföreningen har fått ett stöd, genom ett borgensåtagande, för att köpa en tennishall som byggts om till gymnastikhall. Av Kultur och demokratinämnden utges ett bidrag på 50 procent av ränta och amorteringar för det lån som Järfällagymnasterna har.

Vidare kan vi konstatera att det i bidragsreglerna finns en prioriteringsordning för hur bokningar av lokaler/anläggningar ska hanteras. Som andra prioritet i listan stipulerar bidragsreglerna att flickor prioriteras. För att kontrollera hur det förhåller sig mellan kvinnligt och manligt på anläggningarna har förvaltningen, vid ett flertal tillfällen, gjort egna undersökningar dvs. undersökt om tjejer missgynnas. Resultaten vid samtliga undersökningar visade att det inte skedde någon diskriminering.

Enligt uppgift har i förvaltningens egna undersökningar framkommit att fördelningen av bidragen mellan kvinnligt/manligt uppgått till ca 40 % för kvinnorna och 60 % för männen.

Vi konstaterar att det styrande dokumentet *Kommunalt föreningsstöd - Bidragsregler*, vilket antagits av kultur-, demokrati- och fritidsnämnden fastslår aktivitetsbidragets storlek, ledarutbildningens storlek samt hur mycket en förening kan få i eventuellt driftsbidrag. Däremot kan vi konstatera att bidragsreglerna inte reglerar vem som har befogenhet att fatta beslut om bland annat uppdragsstöd samt projektstöd. Inom idrott och fritidsverksamheten är det fritidschefen som fattar det formella beslut och inom kulturverksamheten är det kulturchefen som fattar beslut om bidraget storlek efter genomgång i hens ledningsgrupp. Vår bedömning är att det av bidragsreglerna borde tydliggöras vem som får fatta beslut om bidrag.

© 2018 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Vi kan konstatera att vid jämförelse med fyra kommuner (Kungälv, Sigtuna, Trelleborg samt Tyresö) ur samma kommungrupp som Järfälla tillhör utdelar Järfälla kommun störst föreningsbidrag/invånare, 116 kr/invånare.

Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden har brutit ner kommunfullmäktiges inriktningsmål till nämndspecifika mål. Nämnden/förvaltningen har tagit fram aktiviteter som ska bidra till att uppfylla målen. Dessa aktiviteter pekar mot förvaltningens arbete med föreningsstöd. Dock är vår bedömning att bidragsreglerna kan förtydligas genom att koppla ihop målen med bidragsreglerna på ett tydligare sätt.

9 Svar på revisionsfrågan och rekommendationer

Vilka olika typer av föreningsstöd finns?

Bidragen är uppdelade i idrott och fritid, kultur, demokrati samt föreningsstöd inom socialnämndens områden. För idrott och fritid samt för kultur syftar kommunens bidragsgivning primärt till att stödja Järfällaföreningarnas organiserade barn- och ungdomsverksamhet eller deras publika aktiviteter riktade till barn och unga.

Hur stora är de totala årliga föreningsstöden?

År 2017 fördelades inom området idrott och fritid 14,2 miljoner kronor. Stödet som fördelades inom kulturområdet uppgick till 1,36 miljoner kronor medan 2,46 miljoner kronor fördelades inom socialnämndens verksamhetsområde och för demokratiutveckling fördelades 100 tkr år 2017.

Hur görs prioriteringar mellan t ex olika idrotter, elit/motion, kvinnligt/manligt?

De prioriteringar som sker mellan olika idrotter, elit/motion eller kvinnligt/manligt ska ha sin utgångspunkt i bidragsreglerna. Villkoren för aktivitetsbidrag, ledarutbildningsbidrag och uppdragsstöd stipuleras i *Kommunalt föreningsstöd - Bidragsregler*. I dessa bidragsformer finns ingen uppdelning mellan elit och motionär eller mellan kvinnligt och manligt. Däremot är det fastslaget att verksamhet för flickor ska prioriteras vad gäller ”Lokalbidrag – driftbidrag till egna lokaler” samt vid investeringar.

Efter vilka principer fastställs nivåerna på stöden?

Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden fastslog bidragsnivåerna år 2015, *Kommunalt föreningsstöd – Bidragsregler*.

Aktivitetsbidrag, ledarutbildningens storlek på bidrag samt hur mycket en förening kan få i eventuellt driftsbidrag finns stipulerat i bidragsreglerna för idrotts- och fritidsverksamheten. Fritidschefen beslutar om eventuellt stöd för uppdragsstöd och projektstöd.

Bedömning av verksamhetsstöd inom kulturområdet görs bland annat utifrån vilken verksamhet som bedrivs, hur många man når, föreningens storlek. Kulturchefen tar det slutgiltiga formella beslutet hur fördelning ska ske. Kulturchefen beslutar även om projektmedel.

Vilka andra former av stöd finns för föreningsverksamhet, t ex tillhandahållande av lokaler och anläggningar?

Utöver de ”traditionella” föreningsbidragen finns det även avsatta medel, kultur- och aktivitetsstöd, för det geografiska området Söderhöjden. Dessa medel är en särskild satsning på aktiviteter i området Söderhöjden som från 2018 handläggs av kulturenheten.

© 2018 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Staten tillskjuter medel ex. för lovaktiviteter. Kultur-, demokrati- och fritidsförvaltningen hanterar ansökningarna från föreningarna samt rekvirerar medlen från Socialstyrelsen. Teaterföreningar är ett exempel på organisation som fått del av de statliga medlen.

Det finns möjlighet för en förening, privatperson eller företag att boka en sporthall, gymnastiksal, fotbollsplan, konferensrum, ishall, el dyl.

Vilka lokaler och anläggningar ägs eller finansieras av kommunen och vilka idrotter respektive andra verksamheter bedrivs där?

Kommunen äger sporthallar, gymnastiksalar, idrottsplatser, ishallar, Brukets skidbacke samt Ängsjö motionscentral. I dessa anläggningar bedriver idrottsföreningar ex fotboll, innebandy, ishockey, gymnastik, kampsport samt kulturskola med dans och nycirkus.

Järfälla kommun subventionerar även den nya simhallen, som togs i bruk för allmänheten i slutet av mars 2018, vilken en privat aktör byggt. Kommunen har ett avtal med den privata aktören vilket reglerar den ersättning kommun ger för att skolor och föreningar ska ha tillgång till simhallen.

Från och med år 2018 har kultur-, demokrati och fritidsnämnden tagit över huvudmannaskapet för en scen/aula. Denna lokal uthyres frekvent till föreningslivet ex. till musikföreningar.

Efter vilka principer fastställs hyror i lokaler och anläggningar som ägs eller finansieras av kommunen?

Kommunens hyror, i de egna lokalerna/anläggningarna beslutas av kommunfullmäktige. Eventuella förändringar av hyror o dyl. sker årligen i samband med fastställande av Mål och budget. I samband med Mål och budget 2018 reviderades delar av hyror för lokaler och anläggningar.

Vilka styrelser/nämnder ansvarar för de olika stöden inklusive lokaler och anläggningar?

Kultur- demokrati och fritidsnämnden ansvara för föreningsbidrag till Idrott och fritids verksamhet samt Kulturverksamhet. Socialnämnden ger föreningsbidrag till organisationer inom områdena äldre, funktionshinder och individ- och familjeomsorg.

Hur ser Järfälla kommuns föreningsstöd ut jämfört med andra kommuner?

		2013	2014	2015	2016	2017
Kommunalt kontant bidrag till idrottsföreningar, kr/inv	**Järfälla**	**65**	**57**	**122**	**119**	**116**
	Kungälv	107	106	105	-	102
	Sigtuna	32	41	40	39	43
	Trelleborg	-	68	107	60	67
	Tyresö	131	121	115	-	114

Av de jämförda kommunerna ger Järfälla kommun störst föreningsbidrag/invånare (116 kr/inv) tätt följd av Tyresö (114 kr/inv). Minst bidrag, av de valda kommunerna i kommungruppen, ger Sigtuna (43 kr/inv).

Finns en tydlig koppling mellan de kommungemensamma målen, enskilda nämnders mål och omfattning och inriktning på de stöd som ges?

© 2018 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Järfälla kommun
Föreningsstöd

2018-05-08

Kultur-, demokrati och fritidsnämnden har brutit ner kommunfullmäktiges inriktningsmål "Framtida tillväxt", "Kvalitativ välfärd", "Miljö- och klimat" och "Demokrati, öppenhet och trygghet" till nämndmål. Vår bedömning är att många mål kan anses peka mot de bidragsstöd som ges. Dock anser vi att bidragsreglerna kunde förtydligas för att stödja nämndens mål samt kommunfullmäktiges inriktningar.

Vi rekommenderar Kultur- demokrati och fritidsnämnden att:

- se över/tydliggöra bidragsreglerna så de är kopplade mot beslutade mål
- tydliggöra vem som har behörighet att fatta beslut om bidrag och projektmedel i fastslagna bidragsregler

2018-05-08

KPMG AB

Camilla Strömbäck

Kommunal yrkesrevisor

Bo Ädel

Auktoriserad revisor och certifierad kommunal yrkesrevisor

© 2018 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public